

LIBERALIZÁCIA ENERGETICKÝCH TRHOV – HLAVNÉ PRINCÍPY V PLYNÁRENSTVE SR

Jozef Turza

Slovenský plynárenský priemysel, a.s. Bratislava, Mlynské nivy 44/A, 825 11
Bratislava, 02/5869 2726, fax : 02/58692727, jozef.turza@spp.sk

Liberalizácia = sloboda podnikania = otváranie trhov

Základy novodobej etapy liberalizácie v plynárenstve:

- > smernica Európskeho parlamentu a Európskej rady č. 98/30/ EC zo dňa 22.6.1998 „ O spoločných pravidlách vnútorného trhu zemného plynu „ .
- > nová smernica č. 2003/55/EC z 26.6.2003
„ O všeobecných pravidlách vnútorného trhu so zemným plynom“

Ako sa zmenila - otvorenosť trhu splynom v SR ?

Zväčšila sa sloboda podnikania v plynárenstve ?

- > vznik novej kategórie – oprávnených odberateľov plynu a ich nových práv
- > zverejnenie technických pravidiel prepravy plynu
- > získanie oprávnenia na výstavbu plynárenských zariadení aj pre subjekt , ktorý nie je držiteľom licencie
- > oprávnenie – licenciu iba na predaj plynu má aj subjekt /obchodník s plynom/ , ktorý nemusí vlastniť alebo prevádzkovať žiadne plynárenské zariadenie,
- > oprávnený odberateľ má právo uzvrieť samostatnú zmluvu na prepravu a distribúciu svojho plynu v prípade ak ho kúpi od iného dodávateľa
- > návrh ceny za prepravu plynu schvaľuje ÚRSO nezávisle od ceny plynu
- > nový obchodník s plynom má právo na zmluvu na prepravu svojho plynu ,
- > cena plynu pre oprávnených odberateľov pre kategórie s ročným odberom viac ako 2 milióny m³ prestala byť priamo určená – zostala iba ako maximálna na úrovni kategórie zákazníkov V₂ .

Základné prvky efektívneho otvárania trhu novej smernice o trhu s plynom

Ciele :

- zvýšenie efektivity ,
- zníženie cien ,
- vyššia úroveň služieb ,
- podpora konkurencie
- zabezpečenie reálneho prístupu na trh pre všetkých účastníkov trhu

- Práva na nediskriminačný prístup :

- pre výber dodávateľa plynu pre všetkých podnikateľov
- do siete na prepravu plynu a distribúciu plynu,
- k uskladňovaniu plynu,
- k dodávke plynu v stanovenej kvalite a za primerané ceny

Povinnosti dodávateľov plynu a poskytovateľov sieťových služieb

- > Oddelenie údajov pre regulačné výkazníctvo v účtovníctve, právne oddelenie prevádzkovateľov činností služieb/ preprava plynu , distribúcia plynu , uskladňovanie plynu od dodávateľa - predajcu plynu,
- > Uplatňovanie transparentných a nediskriminačných cien za služby prepravy a distribúcie , ktorých výšku alebo metodiku tvorby schvaľuje regulačný orgán ,
- > Vytvorenie programu súladu vnútorných opatrení s povinnosťami vyplývajúcimi z platnej legislatívy, jeho monitoring a spracovávanie ročných správ o jeho dodržovaní pre regulačný úrad a ich zverejňovanie ,
- > Zachovanie dôvernosti u obchodne citlivých informácií tzv. „čínsky múr“ medzi nositeľmi informácií o zákazníkoch u prevádzkovateľa prepravného alebo distribučného systému , najmä voči pracovníkom zodpovedným za predaj vlastného plynu v rámci integrovaného podniku.

Ako sú definované nové princípy práv,

ale i povinností účastníkov trhu s plynom ?

PRAVIDLAMI TRHU S PLYNOM

/§ 12 ods.5 novelizovaného zákona č. 276/2001 o regulácii v sieťových odvetviach a o zmene

a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov /

ktoré ustanovujú zásady a podmienky usporiadania trhu s plynom :

V PREPRAVE PLYNU

- Použitie akumulácie prepravnej siete
- Dĺžka zmluvy na prepravu
- Vstupný , výstupný a odovzdávací bod
- Pevné zmluvy
- Zverejňovanie voľných kapacít
- Žiadosť o pridelenie prepravnej kapacity
- Tarify pre prístup do prepravnej siete
- Postup pri nominácii kapacity
- Postup pri renominácii kapacity

V DISTRIBÚCII PLYNU

- Použitie akumulácie distribučnej siete
- Zmluvy o distribúcii plynu
- Vstupný , výstupný a prepojovací bod
- Pevná , prerušiteľná a krátkodobá zmluva
- Žiadosť o pridelenie distribučnej kapacity
- Zverejňovanie voľných kapacít
- Tarify pre prístup do distribučnej siete
- Postup pri nominácii
- Postup pri renominácii

V SKLADOVANÍ PLYNU

- Princípy dohodnutého prístupu k zásobníkom
- Prevádzkovateľ zásobníka
- Prístup k zásobníkom

- Bezpečnosť dodávok a vyvažovanie
- Informácie o voľnej kapacite
-

PRE VYVAŽOVANIE SIETÍ

- Vyvažovanie siete
- Vyvažovací režim
- Stanovenie odchýlky
- Úloha prevádzkovateľa distribučnej siete pri vyvažovaní siete SR
- Stanovenie tolerancie a nástroj flexibility
- Vyvažovacia zóna

NÁVRH DODATKU K SMERNICI č.2003/55/EC

- **Pokyny pre dobrú prax TPA / prístupu tretích strán /**

Použitá literatúra :

- Smernica č. 98/30/98 EC
- Smernica č.2003/55/EC
- Zákon č. 70/1998 Z.z. a návrh jeho novely –august 2004
- Zákon č. 276/2001 Z.z. a návrh jeho novely – august 2004
- Návrh „ Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o podmienkach prístupu k plynovým rozvodným sieťam „ z 10. decembra 2003
- Návrh „ Vyhlášky ÚRSO , ktoru sa ustanovujú pravidlá trhu s plynom“ august 2004